

Ontdekkingsreis op de Patagoonse ijskap

Op zoek naar de
Sint Valentijns top

Tekst en fotografie: Ronald Naar

Ski Magazine trotseerde de elementen en ging op zoek naar de mysterieuze Sint Valentijnstop, een berg aan de noordrand van de noordelijke Patagoonse ijskap. Drijfnatte jungle, opengereten gletsjers en windrukken als orkanen: we wisten niet dat er zo veel variaties van slecht weer bestaan.

Je treft er de mooiste bergen op aarde. Als je die tenminste ziet, want in het hartje van Patagonië heb je het ruigste klimaat op aarde. Depressies botsen met tussenpozen van hooguit enkele dagen of uren tegen de kustbergen. Het resultaat: wolken scheren laag over de toppen; op de gletsjers valt met de regelmaat van de klok meer dan anderhalve meter sneeuw in nog geen etmaal tijd.

Landinwaarts stort de uitgedroogde lucht als het ware omlaag, met als gevolg dat je er wordt getraakteerd op windscheuten met orkaankracht en horizontaal voortzweepende regen. Wat betreft slecht weer is de noordelijke Patagoonse ijskap een gebied van superlatieven.

Voor mij is het een soort pelgrimstocht, een bedevaartstocht naar de mooiste pieken op aarde. Men zegt dat je deze kunt vinden in de zuidelijke Andes, tussen de 40ste en de 52ste graad zuiderbreedte, in een streek die luistert naar de geheimzinnige naam Patagonië. Daar hullen de bergen zich in mist, regenbuien en stormwolken.

Geen enkele liefhebber van esthetische bergvormen kan tegen dergelijke klimatologische uitpattingen veel bezwaar aantekenen, want juist aan dit temperamentvolle weer danken de Patagoonse pieken hun schoonheid.

Enorme sneeuwval

Het meeste barre en neerslagrijke deel van Patagonië, dus ook het gedeelte waar je de mooiste geplamuurde ijspieken aantreft, ligt op ongeveer 47 graden zuiderbreedte, daar waar de Golfo de Penas een zwakke plek vormt in de fjordenkust van Zuid-Chili. De vochtige oceaanlucht die door de ijskoude Humboldtstroom wordt afgekoeld, botst hier bij aankomst boven land direct tegen bergen van zo'n vier kilometer hoog. Het resultaat is een hoeveelheid neerslag die elke voorstelling te boven gaat. Alleen al boven de Laguna San Rafael, een naburige baai aan de Stille Oceaan, stort jaarlijks maar liefst acht meter water uit de hemel, en dat is meer dan tienmaal zoveel als in Nederland. Nog sensationeler is wat er landinwaarts gebeurt: al op enkele honderden meters boven zeeniveau valt ook in de warmste maanden sneeuw uit de hemel. Op de bergen kan zich in één etmaal soms wel zo'n anderhalve meter verse sneeuw ophopen. Hoewel dit gebied net zo dicht bij de evenaar ligt als de Italiaanse Bloemenriviera, smelt dit voortdurend aangroeiende sneeuwdek, zelfs midden in de zomer, niet voldoende af om deze enorme sneeuwaanvoer te compenseren. Het resultaat zijn kilometersbrede gletsjers die de tot ijs getransformeerde sneeuw richting zee afvoeren en daar azuurblauwe ijsbergen uitspuwen.

Daarnaast heeft de sneeuw zich in de loop der tijd zo hoog opgehoopt dat inmiddels de meeste toppen eronder zijn verdwenen. Het resultaat is de 5000 km² grote noordelijke Patagoonse ijskap. Een stukje zuidpool, maar dan op gematigde breedtegraden.

Witte plekken

Voor wie gek is van sneeuw, is de noordelijke Patagoonse ijskap the place to be. Voor wie gefascineerd is door mysteries van de natuur, zoals ik, is dit gebied zeker niet te versmaden. De centrale Patagoonse Andes is een keten vol tegenstrijdigheden: mooi en spectaculair tegenover bar en mensvijandig. Afstotelijk en tegelijk onweerstaanbaar aantrekkelijk. Zo ontstond mijn plan om, lopend op ski's, vanaf zeeniveau het ijs op te trekken. Eenmaal op het sneeuwplateau zou ik mijn uitrusting en proviand op een sleetje achter me aan trekken. Zo wilde ik de beruchte noordelijke Patagoonse

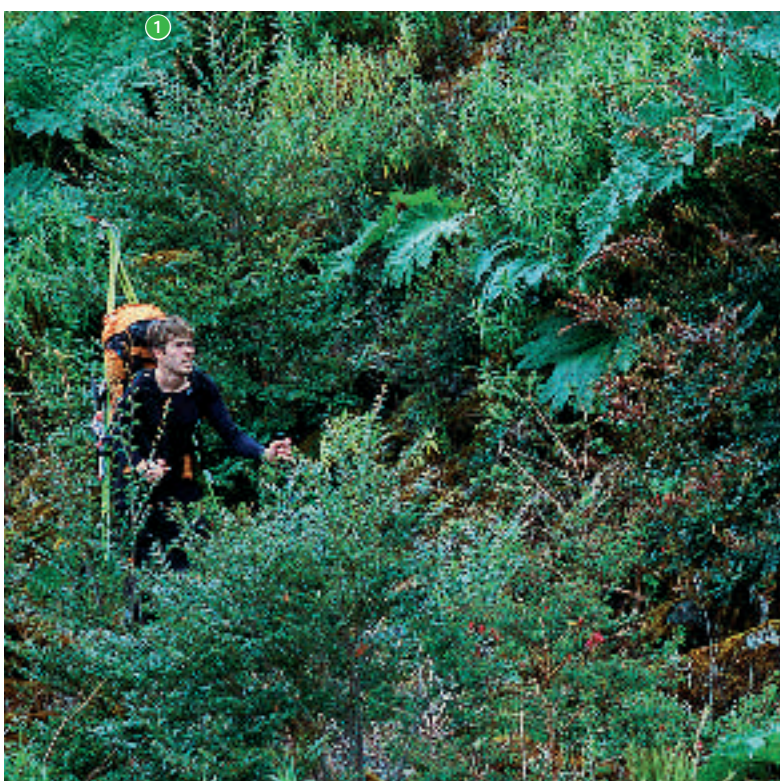

ijskap oversteken. En aangezien één doel voor een expeditie voor mij meestal niet voldoende is, hoopte ik midden op deze door mist en wolken omgeven sneeuwvlakte ook nog eens de geheimzinnige Sint Valentijnstop te vinden en te beklimmen. Deze Cerro San Valentín, met een top van bijna vier kilometer boven de oceaan de hoogste van Patagonië, ligt goeddeels in Terra Incognita; witte plekken op de landkaart. Dit gebied is niet alleen figuurlijk leeg, in die zin dat er weinig over bekend is, maar ook in letterlijke zin: over het algemeen zijn de nauwelijks vijftien jaar oude stafkaarten van het Chileense Instituto Geográfico Militar met hun vele hoogtelijnen en kleurtjes en een schaal van 1:50.000 uiterst nauwkeurig. Maar de bladen van de bergen rondom de noordelijke Patagoonse ijskap blijken voor het grootste gedeelte blanco. Een mysterie.

een verbijsterende hoogte van 4439 meter toebedeeld! Hoe hoog de Valentijnstop ook werkelijk mag zijn; het is een gigantische berg, aangezien zijn westelijke gletsjers, zoals de San Rafael, tot op zeeniveau doorstromen. Je begint dus

Je begint in feite al op het strand met het beklimmen van de piek

in feite al op het strand met het beklimmen van de piek. De Italiaan Gino Buscaini schrijft in zijn monografie over de Zuid-Patagoonse Andes dan ook: 'De San Valentín is qua afmetingen zo groot dat ze in geen enkel opzicht haar meerdere hoeft te erkennen in een Himalaya-berg.'

Onbekende hoogte

Avonden achtereen zat ik over de kaarten gebogen en gaf ik mijn verbeelding vrij spel. Ik ontdekte bijvoorbeeld dat zelfs de exacte locatie en hoogte van de beroemdste piek van heel noordelijk Patagonië, de Cerro San Valentín, onzeker is. Enkele gerenommeerde atlanten zoals De Grote Times Atlas vermelden 4058 meter als hoogte en tonen rondom de berg een hoeveelheid gletsjers die tweemaal zo groot is als op de kaarten van het Chileense Instituto Geográfico Militar. Andere atlanten en kaarten komen voor de Valentijnstop met locaties die maar liefst een breedtegraad verschillen van die op andere atlanten en kaarten.

Ook over de hoogte van de piek zijn de verschillende uitgaven het niet eens. Tegenover de 3910 meter van de officiële stafkaarten krijgt de San Valentín op een zeer recent uitgegeven Chileense CATA-toeristenkaart ineens

Een gat in de wolken

Vooralsnog stortregent het al dagen achtereen aan de oevers van de Laguna San Rafael, waardoor twee etmalen achtereen onze chartervlucht naar de kust van de Stille Oceaan wordt uitgesteld. 'Te veel wind hier en geen zicht aan de kust' is steevast het excuus. Wanneer Court Haegens, Haroen Schijf en ik na het gedwongen wachten met onze ongeveer 180 kilo bagage alsnog opstijgen, is de lucht nog altijd uitermate onrustig. Stuijterend op de turbulenties aan de lijzijde van de noordelijke ijskap klimt de Chessna tot boven de wolken. Sinds een ongeval met een parapente, enige jaren terug, ben ik geen fan van vliegen, zeker niet bij dit soort bumpy omstandigheden. Terwijl ik nerveus in de stoelleuning knijp, probeer ik tevergeefs onder ons een berg te herkennen. Ik zie slechts wolken. Als dit hier als 'goed weer' geldt, vraag ik me af, hoe zal het lokale 'slechte weer' er dan wel niet uitzien?

Een halfuur lang dansen we over de toppen van cumuli, totdat de piloot via een gat in de wolken een donkergroen dal induikt. Even later scheert het vliegtuigje laag over het asgrouwe water van een fjord. Links rijzen steile bergwanden op die met oerwoud zijn overwoekerd, rechts zie ik inktzwarte wolken die vanaf de oceaan richting kust drijven en af en toe voor een bijna ondoorzichtig gordijn van regendruppels zorgen. Dan ineens is er het panorama op de kilometers brede San Rafael-gletsjer. Het toestel zet een scherpe bocht in, scheert langs het ijsfront en zet niet veel later zijn wielen op een korte strook zwart gravel.

Ongerepte jungle

Enigszins ontgoocheld tillen we de bagage uit de vliegtuigje. Nergens is sneeuw te bekennen. De ski's en sleetjes zullen

De eerste etappe richting de Sint Valentijnstop is dus vooral worstelen met de jungle. De op onze rugzakken gebonden ski's blijven voortdurend haken achter bomen en lianen. Tussen het bladerdek door zien we in de diepte het ijsfront van de Ventisquero San Rafael, de dichtst bij de evenaar liggende gletsjer die in zee afkalft. Al van verweg horen we het langzaam smeltende ijs kreunen onder de werking van eb en vloed. Bijna elke tien minuten schiet een krampscheut door het ijs, waardoor met dof geraas een ijstoren ter grootte van een flatgebouw in elkaar stort, op zee een metershoge vloedgolf veroorzakend.

Afsmeltend ijs

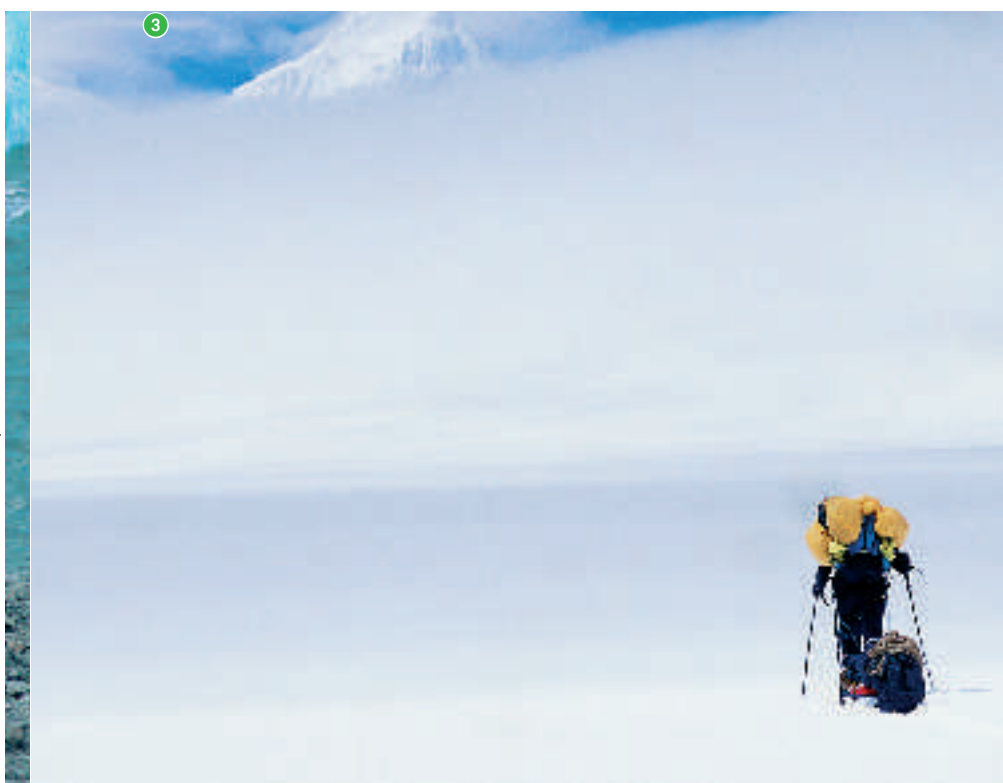
Volgens wetenschappers behoren de gletsjers van de zuidelijke Andes tot de snelst afsmeltende op aarde en draagt het afnemende ijsvolume van de Patagoonse ijskappen voor 10% bij aan het stijgen van de wereldwijde zeespiegel. Dat is enorm als je bedenkt dat in Patagonië minder dan 1% van al het zoetwater op aarde, in bevroren vorm is opgeslagen.

Dit razendsnelle afsmelten wordt zichtbaar wanneer we hogerop de kilometers brede stroom opengereten ijs volgen. Tussen donkergroen bos en azuurblauw ijs stuit je hier op enkele honderden meters door ijs afgeschuurde rotsen. Dit hoogteverschil maakt duidelijk hoeveel deze gletsjer de laatste eeuw is afgeslankt. Ook qua lengte is hij de laatste honderd jaar vele kilometers korter geworden. Toen Charles Darwins Beagle in 1865 deze lagune bezocht, stroomde de San Rafael-gletsjer tot midden in de baai. Inmiddels eindigt hij halverwege een inham in de kust ervan.

De waarnemingen geven wat afleiding tijdens het klauteren langs met struiken begroeide rotsen. Deze route langs het azuurblauwe gletsjerijs van de San Rafael werd pas ontdekt in de jaren vijftig van de vorige eeuw, toen vanaf deze zijde Argentijnse Andinisten als eersten met succes naar de Valentijnstop trokken. Heel af en toe stuiten we tussen de dichte begroeiing op iets wat lijkt op een spoor van voorgangers; platgetrapte takken en hoopjes opgestapelde stenen, zogenoemde steenmannen. Maar meestal zijn er geen levenstekenen te vinden en moeten we zelf onze weg langs steile, bemoste rotsen omhoog zoeken.

De rand van de ijskap op

Pas na twee dagen hebben we al onze 180 kilo aan proviand, brandstof, klimuitrusting, tent, slaapzakken en kooktoestellen vijf kilometer langs de gletsjer omhooggebracht. Op een met struiken begroeid plateau op zo'n honderd meter boven de gletsjer bouwen we ons eerste kamp op. Hier zullen we twee nachten blijven om opnieuw in twee pendelbewegingen alle lasten omhoog te dragen. We zijn inmiddels zo ver landinwaarts dat de regenbuien overgaan in natte sneeuwval, maar pas na zes dagen pendelen zijn we ver en hoog genoeg dat de sneeuw blijft liggen. Vanaf 1200 meter hoogte bedekken plakaten wintersneeuw het vlijmscherpe, grofkorrelige ijs van de San Rafael-gletsjer. De ski's kunnen onder; de bagage gaat op de slee. Ieder van ons kan zo zonder al te grote

we vooralsnog niet kunnen inzetten. Dat wordt dus sjouwen geblazen: eerst al het voedsel en de brandstof voor 24 dagen omhoogdragen en de dag erna de ski's, de slee, de slaapzakken en de tent. Tot de sneeuwgrens zullen we elke etappe dus driemaal moeten afleggen: omhoog, omlaag en dan opnieuw omhoog.

De eerste etappe is sprookjesachtig. Aan de oevers van de Laguna San Rafael is de overvloedige neerslag verantwoordelijk voor het ontstaan van een regenwoud. Omdat de neerslag dit bos altijd nathoudt, kunnen er nauwelijks branden ontstaan. Hierdoor tref je aan de oevers van de Pacific de oudste bomen op aarde: de soms wel 3500 jaar oude Alerce, een naaldboom die heel traag groeit en pas op de respectabele leeftijd van driehonderd jaar zaden vormt. Tussen deze bejaarde bomen stuiten we op rabarberbladen met een diameter van soms wel anderhalve meter, die ik pluk om als paraplu te gebruiken.

1

Patagoons regenwoud.

2

Oceaan en ijs: San Rafael.

3

'Mooi weer' op dag 7: uitzicht op El Torre.

inspanning circa 60 kilo met zich meentrekken, waardoor we elk traject niet meer driemaal hoeven af te leggen.

We gaan nu de westelijke rand van de noordelijke Patagoonse ijskap op, een vrijwel horizontale sneeuwvlakte die kilometers achtereen zacht glooiend omhoogleidt. Met het bereiken van de ijskap wordt het zicht ook beter. Aanvankelijk zien we alleen, ogenschijnlijk onaantastbaar ver weg, eilanden van rots in een zee van sneeuw en ijs. Maar aan het begin van de zevende dag begint de laaghangende bewolking geleidelijk open te scheuren: tegen het middaguur zien we enkele flarden blauwe lucht. Een uur later doemt voor het eerst het machtige massief van de Valentijnstop uit de nevels op. Uitgelaten constateren we dat dit onze eerste dag mooi weer in Patagonië zal zijn. Maar even plotseling als de berg tevoorschijn kwam, verdwijnt hij weer in de mist.

Eindelijk uitzicht

's Avonds, kort voor zonsondergang, scheuren de inmiddels inktzwarte wolkenbanden opnieuw open. In de verte verschijnen ruggen van rijp; champignons van samengeklonterde sneeuw. Ook de rivieren van ijs die langs de flanken van de Cerro San Valentín omlaag stromen, worden voor het eerst zichtbaar. De ondergaande zon kleurt ze bloedrood. De Valentijnstop als een verschijning van een andere planeet; we hebben een week niet of nauwelijks een berg gezien, en dan nu ineens dit...

We beginnen druk plannen te maken. 'We kunnen via die route daar links omhoog gaan,' oppert Court, en hij wijst naar een ribbelige sneeuwkam waar volgens onze gegevens nooit eerder iemand heeft geklommen. 'Maar daar rechts is ook een mogelijkheid,' stelt Haroen enthousiast vast. We vergeten een paar minuten dat we in Patagonië zijn. Dan maakt het weer opnieuw een schijnbeweging. Plotsklaps rijgen inktzwarte wolken zich aaneen. Voor ik het goed en wel in de gaten heb, slokken ze het uitzicht op. Nog geen minuut later regent het. Het zal achteraf het enige moment in 24 dagen ijskap zijn dat we ons doel in zicht krijgen.

Op de tast omhoog

De hele volgende dag regent en sneeuwt het, net als de daaropvolgende dag. Heel af en toe verschijnt de zon als een witte schijf in de over ons heen drijvende wolken. Zodra we de schim van de zon zien, voelen we meteen de warmte, de straling op ons gezicht. Het geeft ons de hoop dat, als we hoger komen, we langzaam boven de wolken zullen uitstijgen, en dat we dan de regen en de donkere wolken onder ons zullen laten. Echter, niets is minder waar. We stijgen in de wolken, waardoor het zicht niet meer dan een paar meter bedraagt en naarmate we meer stijgen wordt het wolkendek alleen maar dikker. Het gaat bovendien harder waaien. De natte sneeuwvlokken worden nu een soort ijsvlokjes die door de aanwakkerende wind met ongehoorde kracht langs ons suizen. Oriënteren wordt steeds moeilijker. We hebben de ijskap verlaten en trekken omhoog over de brede ijsstromen die vanaf de kruin van de

Sint Valentijnstop in slakkentempo omlaagglijden.

Regelmatig doemen vanuit de mist azuurblauwe ijsmuren en gapende kloven op, tekenen dat de gletsjer ter plekke over een oneffen ondergrond glijdt. Met ski's onder je voeten en een 60 kilo zware slee aan je vastgebonden, moet je hier niet in zo'n gat vallen.

We weten nauwelijks waar we zijn; de kaart toont hier slechts witte vlekken, zodat het kompas ons nauwelijks kan helpen en we telkens moeten wachten op korte opklaringen. Op de tast klimmen we langs het dijbeen van de San Valentín omhoog.

Orkaan in aantocht

In ons vierde kamp worden we gedwongen een extra dag te blijven totdat een sneeuwstorm is overgetrokken. Ook in het vijfde en zesde kamp dwingt het barre Patagoonse weer ons om er een extra nachtje te logeren. Hierdoor slaan we pas aan het einde van dag dertien ons zevende kamp op. We zitten nu op zo'n 3000 meter hoogte en hemelsbreed

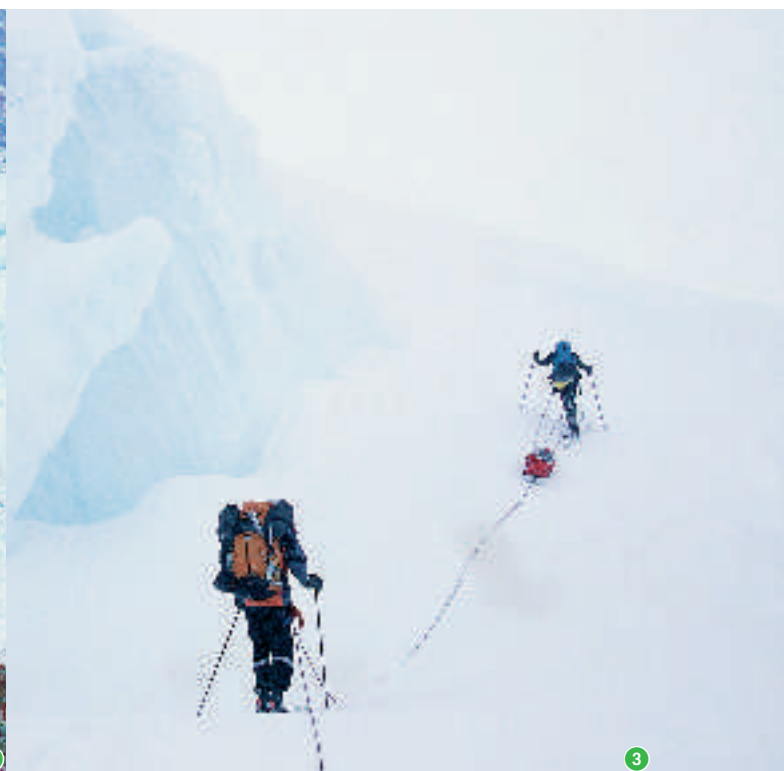

hooguit een kilometer van de top van de Cerro San Valentín verwijderd. Er is inmiddels al bijna een week verstreken zonder dat we uitzicht hebben gehad. Hooguit hebben we heel af en toe, vaag en ver weg, rotsen zien opdoemen uit de mist; de onderkant van de Sint Valentijnstop. We zitten inmiddels zo hoog dat individuele sneeuwvlokken vanwege de kou nauwelijks meer aan elkaar hechten. Op deze hoogte waait het ook niet meer hard; het stormt gewoon, de hele dag door. Tevergeefs doen we een poging om bij het opzetten van de tent een beschermende muur van sneeuwblokken te bouwen.

Die avond hebben we ons net in de tent geïnstalleerd,

uit elkaar wordt getrokken. Het gebulder van de orkaan wordt met horten en stoten steeds krachtiger. Af en toe houdt ze de adem even in – althans zo lijkt het – maar het volgende ogenblik blaast ze haar longen weer op volle kracht leeg. Dan begint het tentdoek te trillen en te klapperen. Het is of de berggeesten alle toorn op ons werpen. Terwijl ik tegen de grond wordt gedrukt, kan ik slechts mijn adem inhouden, bidden en hopen.

Elk moment verwacht ik de genadeklap – een winddruk die de tent als een veertje uit de sneeuw zal trekken en alles als een rotte peer kilometers verderop zal neerkwakken. Maar

wanneer in de verte een zwaar gedreun klinkt, alsof er een zwaar propellervliegtuig in aantocht is. Het geluid zwelt aan en ebt even iets weg, en neemt vervolgens weer in kracht toe. Vrijwel tegelijkertijd begint de hoogtemeter, een omgekeerde barometer, in hoog tempo op te lopen. In nog geen twee uur tijd ‘stijgen’ we bijna tweehonderd meter. Court, Haroen en ik kijken elkaar met lichte paniek in de ogen aan: zo’n vrije val van de luchtdruk duidt maar op één ding... Er is een orkaan in aantocht!

Wachten op de genadeklap

Kort na zonsondergang wordt het loeien van de storm om de omringende bergkammen almaar krachtiger en dreigender. Het lijkt nu alsof het vliegtuig gezelschap heeft gekregen van een heel eskader Herculesen. Dan ineens zwelt het gedender aan alsof een van de toestellen in duikvlucht op ons afkomt. Het volgend moment beukt de wind met TGV-snelheid tegen de tent. Het lijkt wel alsof deze door de hand van een reus wordt platgeslagen. De stokken buigen door, het doek klappert wild heen en weer; het lijkt wel alsof alles

de tent blijft staan. Stuifsnieuw pakt ons huisje van nylondoek steeds verder in. Enerzijds is dat onze redding, want het voorkomt dat we worden weggeblazen. Anderzijds drukt de stuifsnieuw de tent met zo’n ongehoord kracht in elkaar dat ik vrees dat de stokken deze nacht niet zullen overleven. Bovendien wordt de atmosfeer binnen zo benauwd dat ik vrees dat we zullen stikken.

Vechten om te overleven

Wanneer de volgende ochtend de orkaan iets aan geweld inboet, kan ik buiten de schade opnemen. Om de tent uit te komen moet ik eerst een tunnel graven, zo diep zitten we ingesneeuwd. Eenmaal uit de samengedrukte tent gekropen, kan ik constateren dat het sneeuwdek vannacht minimaal anderhalve meter is gestegen. De tent is bijna tot aan de nok onder de door de wind samengeperste sneeuw verdwenen. Wanneer ik met een schep voorzichtig plakaten sneeuw van het doek schep, zie ik dat de tent de orkaan van vannacht allesbehalve ongeschonden heeft doorstaan: drie van de zes versterkte aluminium

- 1 Rafael-gletsjer.
- 2 Rotsklimmen langs de San Rafael.
- 3 Valentin-gletsjer.

stokken zijn geknapt alsof het lucifershoutjes waren; bijna alle scheerlijnen zijn gebroken of uit het tentdoek gerukt, waardoor dit op zijn beurt weer is gaan scheuren.

Het weer is allesbehalve verbeterd. De wind is nog steeds zo krachtig dat het moeite kost te blijven staan. Dikke, vette sneeuwvlokken worden horizontaal voorbij gedreven. Elke twee, drie uur moet een van ons naar buiten om de tent vrij te scheppen, willen we althans dat deze niet verandert in een graftombe. Het is hopeloos werk: bij elke schep waait het ontstane gat bijna meteen weer vol.

De laatste kans

Twee etmalen achtereen vechten we zo om onszelf en de tent de storm te laten overleven. Zelfs midden in de nacht moeten we naar buiten om bij het licht van onze lampen sneeuw te scheppen en de opnieuw vastgenaaide scheerlijnen weer op te spannen. Overdag zijn we soms met zijn drieën tegelijkertijd in de weer.

Zeker 36 uren kruipen voorbij voordat de barometer langzaam ietsje begint op te lopen. We beseffen echter dat een eventuele weersverbetering te laat komt; het eten is na vijf slechtweerdagen bijna op en in deze toestand kunnen we de tent niet urenlang alleen laten zonder het risico dat deze door de wind en de sneeuw onherstelbaar zal beschadigen. Dat betekent dus dat we de Sint Valentijnstop zullen moeten opgeven.

Op de derde ochtend zijn we net alles aan het inpakken voor de aftocht, als de langsrazende nevels af en toe openscheuren. Achter een waas van opstuivende ijskristallen verschijnt voor korte tijd een schim van de San Valentín. Zo dichtbij en dan opgeven? 'We zijn vanaf de kust vijfenvijftig kilometer langs gletsjerspleten en door dichte mist landinwaarts getrokken,' stelt Court. 'We zitten nu nog hooguit een kilometer of zo van de top. Dan gaan we nu toch niet opgeven?!'

Marmeren rotsen

Dus worden de rugzakken weer omgepakt. We gaan omhoog. Rond het middaguur klimmen we op ski's de bergflank op. Na enkele honderden meters bereiken we een geëxponeerde kam die door striemende Patagoonse hagelstormen als het ware is gezandstraald, maar dan met ijskorrels. Het resultaat is melkachtig ijs dat hard is als beton en zo compact is dat het een diepe blauwtint heeft gekregen. Op dit ijs hebben de staalkanten van de ski's geen enkele grip, dus gaan we te voet, met stijgieters onder onze schoenzolen, verder. Iets hoger passeren we een toren van marmerachtig, witte rots, waarop rijp zich in waaiervormen heeft afgezet. Het stormt op dit punt zo hard dat we de pickel telkens krachtig in het ijs moeten klauwen om te voorkomen dat we worden weggeblazen.

Aan de andere kant van de marmertoren komen we via een graat aan de oostzijde van de laatste bult van de Sint Valentijnstop, en dus aan de lijszijde van de berg. Het ijs verdwijnt onder een dik dek van sneeuw dat zo diep is dat we er tot onze heupen in wegzakken. Court gaat kruipend

voorop. Het weer wordt steeds grimmiger. Boven de top heeft zich een octopus van langgerekte nevelslierten gevormd die met zijn tentakels steeds verder omlaaggrijpt. Minuten later worden wij opgeslokt door de mist terwijl de storm ondertussen verder is aangewakkerd. Met ongekende kracht wringt ze zich langs de top. Dan komt ze van links, dan weer van rechts. Vlagen doen zo veel sneeuw opstuiven dat Haroen, die nauwelijks twee meter voor me loopt, soms secondenlang onzichtbaar wordt.

Tastbaar dichtbij

Geleidelijk aan wordt de sneeuwelling minder steil. De wind komt ook niet meer van opzij, maar recht van voren. Alle tekenen wijzen erop dat we de bolronde top hebben

Met ongekende kracht wringt de storm zich langs de top

bereikt. Maar we zien niets, alleen een melkachtig wit. Nerveus prikken we met de skistokken in de sneeuw. Zijn we al boven? Staan aan de rand van de afgrond aan de andere kant van de berg?

Court heeft zijn GPS tevoorschijn gehaald en schreeuwt tegen het bulderen van de orkaan in: 'We zitten bijna op 3900 meter hoogte!' Ik kijk hem vertwijfeld aan. Dit is niet de top, wel de flank er vlak onder, zoveel is duidelijk. Het is nog hooguit tien of twintig meter. Maar geen van drieën wil het risico lopen om, verblind door de sneeuwstorm, aan de andere kant van de berg in de afgrond te storten. Dus dit is voor ons de top. Court en Haroen wuiven wat mal met een vlaggetje van hun studenten klimvereniging en ik neem een volslagen nietszeggende foto van hen. Twee mannetjes in de sneeuwstorm – het zou evengoed ergens midden op een bevroren Fries meer kunnen zijn. Verder is er niets dan melkachtig wit, en al zeker geen uitzicht. Ik had me juist daarop zo verheugd: de oceaan in het westen en de pampa's in het oosten, rijen onbekende pieken aan onze voeten. Patagonië zal zo wel voor altijd een witte vlek blijven.

1 Terugtocht na 24 dagen ijs.

